

Trh práce

- **Na trhu práce se odrážel pokles výkonnosti ekonomiky**

Předběžné výsledky za 2. čtvrtletí 2009 nadále potvrzují negativní vliv poklesu výkonnosti ekonomiky na úroveň celkové zaměstnanosti, která se v průměru za 1. pololetí 2009 snížila proti stejnému období 2008 o 0,7 % a klesla i pod úroveň 2. pololetí roku 2007. Počet nezaměstnaných se v průměru za 1. pololetí 2009 meziročně zvýšil o 37 % a vrátil se zhruba na úroveň poloviny roku 2006.

- **Pokles zaměstnanosti doprovázely změny ve struktuře**

Celková zaměstnanost byla v průměru 4 944,0 tis. osob, což znamená, že se meziročně snížila o 37,0 tis. osob; ve 2. čtvrtletí meziročně už o 62,0 tis. osob. V jednotlivých sektorech však probíhal odlišný vývoj. Zaměstnanost v primárním sektoru se ve 2. čtvrtletí meziročně snížila o 2,7 tis. osob, v sekundárním sektoru o 110,7 tis. osob (ve zpracovatelském průmyslu dokonce o 127,9 tis.), ale v terciárním sektoru vzrostla o 51,3 tis. osob.

Kromě toho se trh práce přizpůsoboval poklesem počtu odpracovaných hodin. Skutečný týdenní počet odpracovaných hodin v hlavním zaměstnání se ve 2. čtvrtletí meziročně snížil o 0,8 hodiny; u mužů o 1,0 hodiny a u žen 0,6 hodiny. Relativně větší pokles byl zaznamenán v sekundárním sektoru.

Míra zaměstnanosti ve skupině 15 až 64letých poklesla v 1. pololetí 2009 meziročně v průměru o 0,9 p. b. na 65,5 %, ve 2. čtvrtletí byla 65,4 %.

- **Významněji rostl počet nezaměstnaných a dále klesal počet volných míst**

Průměrný počet nezaměstnaných v 1. pololetí 2009 činil 318,3 tis. osob, což bylo meziroční zvýšení o 86,0 tis. osob; ve 2. čtvrtletí proti stejnému období minulého roku ovšem o 113,8 tis. osob, nejvíce za dobu existence ČR, a počet nezaměstnaných dosáhl 333,9 tis. osob.

Obecná míra nezaměstnanosti 15 až 64letých se v 1. pololetí 2009 v průměru zvýšila na 6,1 %, meziročně o 1,6 p. b.; ve 2. čtvrtletí dosáhla 6,4 %. Přesto byla nižší než průměrná míra v EU 27. Při rostoucí celkové nezaměstnanosti klesl počet dlouhodobě nezaměstnaných a významně se snížil jejich podíl na celkové nezaměstnanosti (na 28,6 % ve 2. čtvrtletí). Míra registrované nezaměstnanosti podle MPSV byla ve 2. čtvrtletí 7,9 % a meziročně se zvýšila o 2,7 p. b. Obě míry mají rozdílnou metodiku.

Rozdíl ve změnách počtu zaměstnaných a nezaměstnaných podle VŠPS odráží pohyb mezi hlavními kategoriemi ekonomického postavení obyvatelstva, tedy včetně skupiny ekonomicky neaktivních osob.

Dále klesl počet volných pracovních míst (podle MPSV), koncem června na 43,4 tis. míst, tj. o více než 100 tisíc proti polovině loňského roku.

- **Mzdy vzrostly reálně pouze o 0,9 %, ale s velkou diferenciací mezi odvětvími**

Průměrná hrubá měsíční nominální mzda na přepočtené počty zaměstnanců v celém národním hospodářství dosáhla v 1. pololetí 2009 výše 22 605 Kč, takže se meziročně zvýšila o 2,7 %. To bylo podstatné zpomalení proti minulým letům odrážející změny na trhu práce. Protože se však zároveň podstatně snížila i inflace, mzda vzrostla reálně o 0,9 %. To bylo méně než ve stejném období roku 2008.

Průměrná mzda v podnikatelské sféře se nominálně zvýšila o 2,4 % na 22 522 Kč, její reálný růst byl 0,6 %. Průměrná mzda v nepodnikatelské sféře nominálně vzrostla o 4,2 % na 22 982 Kč a reálně o 2,4 %. Zatímco v předchozích třech letech rostla reálná mzda rychleji v podnikatelské sféře, v letošním roce je tomu naopak.

Meziodvětvová mzdová diferenciacie se v 1. pololetí 2009 proti stejnému období předchozího roku výrazně projevila i v dynamice reálných mezd. Ty poklesly v odvětví těžba a dobývání (-8,3 %), ubytování, stravování, pohostinství (-1,7 %), administrativní a podpůrné činnosti, v nichž jsou i agentury zprostředkující práci (-1,6 %) a velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (-1,1 %). Na druhé straně došlo ke zvýšení reálné mzdy - vedle očekávaného zvýšení ve zdravotní a sociální péči (+5,3 %) a vzdělávání (+3,1 %) - i v odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (+6,3 %).